

Så kan transportplanering bidra till ett mer jämställt samhälle

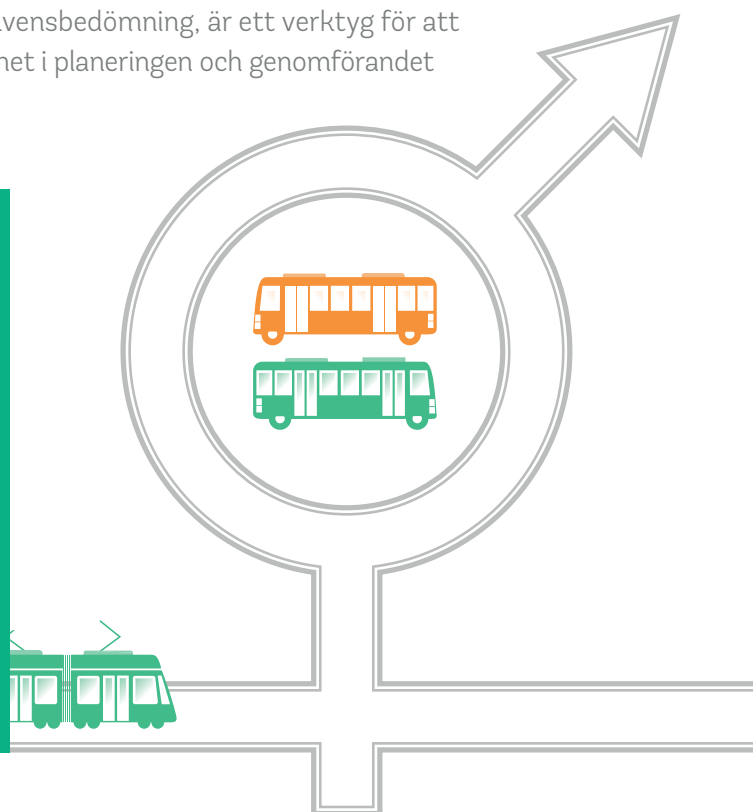
Kan kvinnor och män fixa ärenden på vägen till jobbet och på så sätt dela på vardagens ansvarsuppgifter? Är flickor och pojkars väg till fritidsaktiviteter lika säkra? Det är exempel på hur jämställdhetskonnekvensbedömning i transportplaneringen kan hjälpa till att ge alla, oberoende av kön, likvärdiga möjligheter och förutsättningar i samhället.

Vår forskning visar att det idag råder stor osäkerhet om hur jämställdhet ska integreras och de transportpolitiska målen om jämställdhet omsättas i den regionala transportplaneringen. JKB, jämställdhetskonnekvensbedömning, är ett verktyg för att analysera konsekvenserna av jämställdhet i planeringen och genomförandet av transportinfrastruktur.

Bedömning av jämställdhetskonnekvenser

Vår forskning visar att följande bör ingå i en bedömning av jämställdhetskonnekvenser:

1. Avgränsa arbetet till relevanta jämställdhetsmål.
2. Beskriv nuläget för dessa mål.
3. Identifiera när och hur JKB ska påverka i planerings- eller projektprocessen.
4. Bedöm och beskriv konnekvenser för jämställdhetsmålen, både positiva och negativa.
5. Föreslå förebyggande åtgärder för negativa konnekvenser på jämställdheten.
6. Sammanfatta resultaten i en JKB-rapport.
7. Säkerställ att åtgärderna följs upp.
8. Ge förslag till åtgärder i kommande planering.

Fyra jämställdhetspolitiska mål att utgå från i arbetet med en JKB

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Utifrån detta arbetar regeringen efter olika delmål som presenteras här. Varje mål följs av exempel på frågor som forskningen föreslår vid varje moment.

1 En jämn fördelning av makt och inflytande.

I transportplaneringen handlar det om att makt och inflytande mellan män och kvinnor ska vara jämnt fördelat i besluts- och genomförandeprocesser.

- Har kvinnor/män haft samma inflytande i projektgruppen?
- Har kvinnor/män haft möjlighet till samma inflytande vid samrådet?

2 Ekonomisk jämställdhet.

I transportplaneringen handlar det om att transportsystemet ska bidra till lika tillgång till utbildning och arbete för män respektive kvinnor.

- Bidrar planen eller projektet till att det är möjligt att under olika tider på dygnet nå både manligt och kvinnligt dominerade arbetsplatser?

3 Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.

I transportplaneringen handlar det om att transportsystemet ska bidra till att skapa jämn fördelning mellan män och kvinnor avseende obetalt hem- och omsorgsarbete.

- Bidrar planen eller projektet till att färre kan förväntas pendla längre sträckor och/eller lägga mer tid på pendling?

- Bidrar planen eller projektet till att barn och unga i högre utsträckning kan nå fritidsarenor på egen hand?

4 Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

I transportplaneringen handlar det om att risker och rädsla att utsättas för könsrelaterat våld eller brott i samband med resor och dess negativa återverkningar på mobilitet ska undanröjas.

- Bidrar transportplanen till att miljöer kopplade till väg- och järnvägsinfrastruktur upplevs som trygga?

När forskningsprojektet om JKB genomfördes fanns fyra jämställdhetspolitiska delmål i Sverige. Därefter har regeringen infört ytterligare två mål: Jämställd utbildning och Jämställd hälsa.

Så gör du en nulägesanalys

Om forskningen

Detta är en sammanfattning av resultat från forskningsprojektet "Implementering av metod för jämställdhetskonnektionsbedömning (JKB) i svensk svensk transportinfrastrukturplanering" som drivits inom ramarna för K2. Forskningsprojektet finansierades av Vinnova och genomfördes i samarbete med Region Dalarna och Västra Götalandsregionen.

- "Transportplanering i förändring: En handbok om jämställdhetskonnektionsbedömning i transportplaneringen" (Jon Halling, Charlotta Faith-Ell, Lena Levin, K2, Linköping 2016).
- Att integrera jämställdhet i länstransportplanering (Lena Levin, Charlotta Faith-Ell, Christina Scholten, Åsa Aretun, Jon Halling, Karin Thoresson, K2 Research 2016:1, Lund 2016).

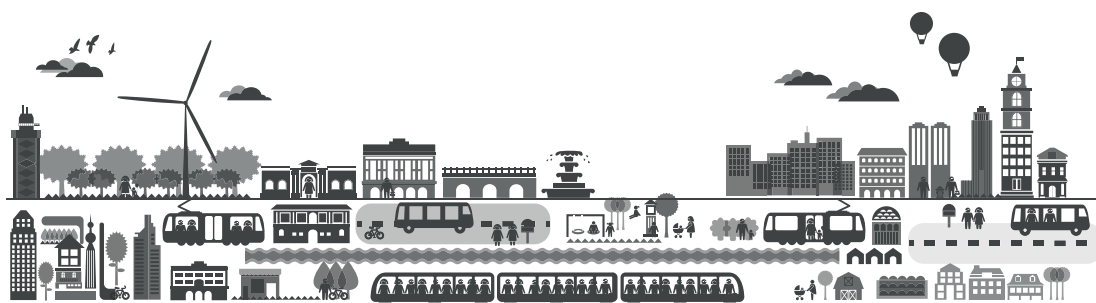
Du kan ladda ned både handboken och rapporten från K2:s webbplats: www.k2centrum.se.

En nulägesanalys går ut på att skapa en grundlig förståelse för vilka utmaningar och problem som finns kopplat till jämställdhet eller transportsystemet inom det område som planen eller projektet berör. Analysera till exempel hur det lokala transportsättet för att ta sig till och från fritidsarenor ser ut. Är det så att pojkar generellt tar sig till ishockeyrinken med buss medan flickor generellt cyklar på trafikerad landsväg till ridhuset? En annan viktig fråga är om det går att göra ärenden på vägen till och från arbetet. Annars är risken att en person kan behöva gå ned i arbetstid för att hinna med allt, och den personen brukar vara en kvinna.

Expertkunskap krävs

Vår forskning visar att behövs arbetsmetoder för systematisk analys av jämställdhet. Det behövs också tydliga direktiv och en engagerad ledning. Precis som man utser en person ansvarig för miljöfrågor vid en större satsning inom transportsystemet är forskningens förslag att det också bör utses en jämställdhetsexpert.

K2 är Sveriges nationella centrum för forskning och utbildning om kollektivtrafik. Här möts akademi, offentliga aktörer och näringsliv för att tillsammans diskutera och utveckla kollektivtrafikens roll i Sverige. K2 drivs och finansieras av Lunds universitet, Malmö högskola och VTI i samarbete med Stockholms läns landsting, Västra Götalandsregionen och Region Skåne. Vi får stöd av Vinnova, Formas och Trafikverket.

Medicon Village
Scheelevägen 2, Lund
info@k2centrum.se
www.k2centrum.se

Följ oss på Facebook
och Twitter: @k2centrum